КАКО ЈЕ МАШАН ПРЕЛОМИО У МОЗАК (I)

Неферендум

Без об-зи-ра на ре-зул-та-те ре-фе-рен-ду-ма, ко-је (очи-глед-но) ни-ка-да не-ће-мо са-зна-ти, у ма-ју 2006. Цр-на Го-ра је и фор-мал-но от-це-пље-на из др-жав-не за-јед-ни-це са Ср-би-јом. Ни-је се при том до-го-ди-ло ама баш ни-шта што иоле озбиљ-ни по-зна-ва-о-ци „по-ли-ти-ке” у Цр-ној Го-ри ни-су уна-пред, го-ди-на-ма већ, зна-ли и на-ја-вљи-ва-ли. У тој др-жа-ви-ци, у ко-јој је тај-на по-ли-ци-ја нај-ва-жни-ја при-вред-на гра-на и нај-си-гур-ни-је „по-ље про-спе-ри-те-та”, ско-ро да се „у гла-ву” зна ка-ко ће ко гла-са-ти. (По бро-ју ста-нов-ни-ка, Цр-на Го-ра је, не за-бо-ра-ви-мо, 3-4 пу-та ма-ња од Бе-о-гра-да.) Та-ко, бла-зи-ра-ни и ци-нич-ни го-спо-дар Цр-не Го-ре ве-о-ма пре-ци-зно је знао ко-ли-ко љу-ди мо-ра ку-пи-ти, ко-ли-ко за-стра-ши-ти, ко-ли-ки обим уво-за ста-нов-ни-ка из су-сед-них зе-ма-ља му је нео-п-хо-дан, ко-ли-ко ла-жних лич-них ка-ра-та на-штан-цо-ва-ти и пра-вих кон-фи-ско-ва-ти, ко-га прав-но а ко-га фи-зич-ки спре-чи-ти да гла-са, ко-ли-ко по-кој-ни-ка из гро-ба мо-ра иза-ћи да би оси-гу-ра-ло ви-со-ку из-ла-зност, ко-ли-ко би-рач-ких аве-ти мо-ра тог да-на лу-та-ти зе-мљи-цом и гла-са-ти на нео-гра-ни-че-ном бро-ју ме-ста, ко-ли-ко пред-став-ни-ка „дру-ге стра-не” у ва-жним би-рач-ким од-бо-ри-ма мо-ра би-ти при-те-ра-но уза зид или ста-вље-но у џеп. Знао је ко-ли-ко то ко-шта и у ко-јим ва-лу-та-ма: еври-ма, вре-ћа-ма кр-то-ле, ме-ши-на-ма ско-ру-па, гр-ли-ма сто-ке, опро-ште-ним ра-чу-ни-ма и по-ре-зи-ма, но-вим за-по-сле-њи-ма у оро-ну-лим фир-ма-ма, за-бо-ра-вља-њу не-ких пу-те-ра на гла-ва-ма, ши-ро-ко-гру-дим обе-ћа-њи-ма, опа-ким прет-ња-ма. Ни ње-го-во ис-ку-ство у тр-го-ви-ни са опо-зи-ци-јом мо-жда ни-је би-ло без зна-ча-ја.

И од-лу-чио је да по-пла-ћа, не-по-кле-бљи-во за-др-жа-ва-ју-ћи по-вре-ме-но са-свим ко-мич-ну мо-ну-мен-тал-ну гри-ма-су прин-ци-пи-јел-но-сти и де-мо-кра-тич-но-сти.

Тех-ни-ке ма-ни-пу-ла-ци-је то-ли-ко пу-та до-сад ви-ђе-не и до де-та-ља про-у-че-не. Би-ло је ви-ше не-го ја-сно да ће го-спо-дар Цр-не Го-ре про-гла-си-ти сво-ју по-бе-ду не-по-сред-но по за-тва-ра-њу гла-сач-ких ме-ста, и да ће про-гла-ше-ње би-ти бр-же што ре-зул-тат бу-де те-шњи, а од-мах за-тим из-ве-сти рас-по-ма-мље-не при-ста-ли-це на ули-цу, оне-мо-гу-ћа-ва-ју-ћи нор-мал-но до-вр-ша-ва-ње бро-ја-ња, до-во-де-ћи Евро-пу пред свр-шен чин, а Цр-ну Го-ру пред ам-бис гра-ђан-ског ра-та. Ни-шта ни-је сме-ло из-не-на-ди-ти ни-ко-га, поготову не ли-де-ре опо-зи-ци-је. Од тре-нут-ка ка-да су при-ста-ли да под тим аб-нор-мал-ним усло-ви-ма тр-че тр-ку – тр-ку ко-ја је за ова-квог го-спо-да-ра Цр-не Го-ре би-ла до-слов-но бор-ба на жи-вот и смрт, у ко-јој су ап-со-лут-но сва сред-ства до-пу-ште-на – ли-де-ри бло-ка за за-јед-ни-цу пре-у-зе-ли су на се-бе од-го-вор-ност по ста-роj фор-му-ли: „Ко се у ко-ло хва-та, у но-ге се узда!”

Де-таљ-ни-је ана-ли-зе из-ло-жи-ће-мо на стра-ни-ца-ма ко-је сле-де. Али већ ов-де тре-ба за-ста-ти и ду-бо-ко удах-ну-ти. Ср-би-ма и Ср-би-ји по-треб-но је мно-го сна-ге и му-дро-сти, мно-го са-мо-кон-тро-ле и са-бра-но-сти, да у ко-лек-тив-ном афек-ту (ко-ји не-ки по-ли-тич-ки цен-три ор-га-ни-зо-ва-но под-сти-чу) не би по-чи-ни-ли тра-гич-не и у су-шти-ни самопотирање исто-риј-ске пре-ви-де.

Ако се са-да на-пра-ве та-ква да-ле-ко-се-жна по-гре-шна пре-стро-ја-ва-ња, и ако се про-пу-сти нео-че-ки-ва-на епо-хал-на шан-са да се но-вом кре-а-тив-но-шћу и но-вом енер-ги-јом ак-ти-ви-ра-ју ка-пи-тал-ни по-тен-ци-ја-ли Ср-би-је, ко-ји су и да-ље бит-но из-над у од-но-су на ве-ћи-ну зе-ма-ља у ре-ги-о-ну, ово на-ше не-сре-ћ-но по-ко-ле-ње оне-мо-гу-ћи-ће сво-јим по-том-ци-ма ма ка-кво ис-пра-вља-ње ка-та-стро-фал-них гре-ша-ка ко-је им оста-вља-мо у на-сле-ђе. **<**

(Јун 2006)